

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

249770

ผลของโปรแกรมการดูแลสุขภาพที่บ้านก่อนยุติการดูแลคนไข้โรค
และสมรรถนะโลกในผู้ป่วยโรคปลอกกุ่มขั้นเรื้อรัง

ปิยฉัตร ชันติพิลาพนธ์

วิทยานิพนธ์เสนอชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของเอกสารศึกษา
หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน
สิงหาคม 2555
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหิดล

600254940

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

249770

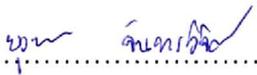
**ผลของโปรแกรมการดูแลสุขภาพที่บ้านต่อพฤติกรรมควบคุมโรค
และสมรรถนะปอดในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง**

ปิยฉัตร ชันติศิวนนท์

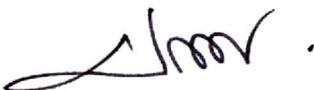

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน
มีนาคม 2555
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

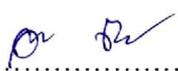
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ผลของโปรแกรมการดูแล
สุขภาพที่บ้านต่อพฤติกรรมควบคุมโรคและสมรรถนะปอดในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง" ของ
ปิยฉัตร ชันติศิวนนท์ เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาล
ศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยูวรงค์ จันทรวิจิตร)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จีรจจา สันตยากร)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปกรณ์ ประจันบาน)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพ.ศิริเกษม ศิริลักษณ์)

.....กรรมการ
(ดร. สายชล จันทรวิจิตร)

อนุมัติ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คินีนิจ ภูพัฒน์วิบูลย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

30 มีนาคม 2555

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสำเร็จ โดยได้รับความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรรยา สันตยากร ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพ.ศิริเกษม ศิริลักษณ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา วิทยานิพนธ์ รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในทุกขั้นตอนของงานวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของคณาจารย์ทุกท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวรงค์ จันทรวิจิตร ดร.ฐิติอาภา ตั้งคำวานิช ดร.วรวรรณ ทิพย์วาริรมย์ แพทย์หญิงสุภินดา ศิริลักษณ์ และคุณไพรวรรณ เขื่อนแก้ว ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยให้มีประสิทธิภาพ

ขอขอบคุณคณะกรรมการจริยธรรมเกี่ยวกับการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่กรุณารับรองและเห็นชอบให้ดำเนินการวิจัย

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ และส่งผลให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ทางวิชาการยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลร่งควาง หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล หัวหน้ากลุ่มงาน เวชศาสตร์ครอบครัวและบริการด้านปฐมภูมิ โรงพยาบาลร่งควาง สาธารณสุขอำเภอร่งควาง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกแห่งและผู้ร่วมงานทุกท่านที่อนุญาต อำนวยความสะดวก เอื้อเฟื้อสถานที่และช่วยเหลือการเก็บรวบรวมข้อมูลตลอดโครงการวิจัย

ขอขอบคุณคุณสุภาศิริ แสงทรัพย์ คุณพัชราภรณ์ บุญสูง ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลต่างๆอย่างครอบคลุม ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังและครอบครัวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี รวมทั้งทุก ๆ ท่านที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนด้านต่าง ๆ

ขอขอบคุณ มารดา สมาชิกในครอบครัวทุกคน ญาติพี่น้อง เพื่อนร่วมงาน และเพื่อนร่วมชั้นเรียนทุกท่านที่ให้กำลังใจและสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ปิยฉัตร ชันติศิวนนท์

ชื่อเรื่อง	ผลของโปรแกรมการดูแลสุขภาพที่บ้านต่อพฤติกรรม การควบคุมโรคและสมรรถนะปอดในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง
ผู้วิจัย	ปิยฉัตร ชันติศิวนนท์
ประธานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรรยา สันตยากร
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพ.ศิริเกษม ศิริลักษณ์
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ พย.ม. สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2554
คำสำคัญ	โปรแกรมการดูแลสุขภาพที่บ้าน พฤติกรรมการควบคุมโรค สมรรถนะปอด โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง

บทคัดย่อ

249770

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบสองกลุ่มเปรียบเทียบ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการดูแลสุขภาพที่บ้านต่อพฤติกรรมการควบคุมโรคและสมรรถนะปอดในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 22 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการดูแลสุขภาพที่บ้าน ซึ่งใช้กระบวนการพยาบาลให้บริการสุขภาพที่บ้าน โดยประยุกต์ใช้เครื่องมือการประเมินปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยและครอบครัวตามแนวทาง INHOMESSS และกลุ่มควบคุมได้รับการบริการสุขภาพตามปกติของโรงพยาบาล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ โปรแกรมการดูแลสุขภาพที่บ้าน แบบบันทึกประเมินและติดตามผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง คู่มือการดูแลสุขภาพตนเองที่บ้านของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง 2) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบบันทึกสมรรถนะปอด และแบบวัดพฤติกรรมการควบคุมโรคของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ค่าความตรงของเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) เท่ากับ 0.87 ค่าความเที่ยงวิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบราค (Cronbrach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.88 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (repeated measure ANOVA) การทดสอบทีแบบไม่อิสระ (paired sample t-test) และการทดสอบค่าทีแบบอิสระ (Independent sample t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

249770

1. พฤติกรรมการควบคุมโรคของกลุ่มทดลอง ภายหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมการดูแลสุขภาพที่บ้าน หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ 8 สัปดาห์และ 12 สัปดาห์ ดีวก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการดูแลสุขภาพที่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

2. พฤติกรรมการควบคุมโรคของกลุ่มควบคุม ภายหลังจากได้รับการบริการสุขภาพตามปกติ หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ 8 สัปดาห์และ 12 สัปดาห์ ไม่แตกต่างกัน

3. สมรรถนะปอดของกลุ่มทดลอง ภายหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมการดูแลสุขภาพที่บ้าน ดีวก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

4. สมรรถนะปอดของกลุ่มควบคุมที่ได้รับการบริการสุขภาพตามปกติ ก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน

5. กลุ่มทดลอง หลังได้รับโปรแกรมการดูแลสุขภาพที่บ้านมีพฤติกรรมการควบคุมโรคและสมรรถนะปอดดีวกกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$), ($p < .05$)

ผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า โปรแกรมการดูแลสุขภาพที่บ้าน ทำให้ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมีพฤติกรรมการควบคุมโรคเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความสามารถในการทำกิจกรรมของร่างกายและความสามารถในการทำหน้าที่ของปอดในการระบายอากาศของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังดีขึ้น

Title EFFECTS OF HOME HEALTH CARE PROGRAM ON CONTROLLING BEHAVIOR AND LUNG FUNCTION OF CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE PATIENTS

Author Piyachart Khuntisiwanon

Advisor Assistant Professor Chanjar Suntayakorn, RN, Ph.D.

Co - Advisor Assistant Professor Pakorn Prachanban, Ph.D.
Assistant Professor Sirikasem Siriluk, M.D.

Academic Paper Thesis M.N.S. in Community Nurse Practitioner, Naresuan University, 2011

Keywords Home health care program, Controlling behavior
Lung function, Chronic obstructive pulmonary disease

ABSTRACT

249770

This study was quasi - experimental research with two groups pretest – posttest design. The purpose of the study was to examine the effects of home health care program on controlling behavior and lung function of Chronic Obstructive Pulmonary Disease (COPD) patients. The experimental and control groups consisted of 22 COPD patients in each group. The experimental group was designed to receive home health care program, using the nursing process with application instruments that assess problems and needs of patient and their family according to INHOMESSS guideline. While the control group received general health care. Research instrument consisted of 1) Home health care program, evaluation and follow-up record form and handbook of self-care for COPD patients 2) The questionnaire for personal data, lung function record form, and questionnaire for COPD controlling behavior. The Content Validity Index (CVI) was 0.87. The Reliability was 0.88, tested by Cronbach's Alpha Coefficient. Data were analyzed using descriptive statistics, analysis of repeated measure ANOVA, paired sample t-test and independent sample t-test.

The results of the studied revealed that

249770

1. After implementation of home health care program at 4 week, 8 week and 12 week, the controlling behavior in experimental group were significantly higher than before implementation ($p < .001$).

2. After implementation of regular instruction at 4 week, 8 week and 12 week, the controlling behavior in control group were not significantly different.

3. After implementation of home health care program, the lung function of experimental group were significantly higher than before implementation ($p < .001$).

4. After implementation of regular instruction, the lung function of control group were not significantly different to before implementation.

5. After implementation of home health care program, the controlling behavior and lung function in experimental group were significantly higher than control group ($p < .001$, $p < .05$).

These results showed that the home health care program lead to better controlling behavior, physical ability, and lung function of COPD patients.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	6
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังและพฤติกรรมการควบคุมโรคของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้น เรื้อรัง.....	10
แนวคิดการดูแลสุขภาพที่บ้าน.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	51
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	58
การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง.....	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
ส่วนที่ 1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	67
ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการควบคุมโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ระหว่างพฤติกรรมก่อนเริ่มทดลอง พฤติกรรมหลังเริ่มทดลอง 4 สัปดาห์ 8 สัปดาห์ และ 12 สัปดาห์ ของกลุ่มทดลอง.....	73
ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการควบคุมโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ระหว่างพฤติกรรมก่อนเริ่มทดลอง พฤติกรรมหลังเริ่มทดลอง 4 สัปดาห์ 8 สัปดาห์ และ 12 สัปดาห์ ของกลุ่มควบคุม.....	75
ส่วนที่ 4 เปรียบเทียบสมรรถนะปอดของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังก่อนและ หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง.....	76
ส่วนที่ 5 เปรียบเทียบสมรรถนะปอดของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังก่อนและ หลังการทดลอง ของกลุ่มควบคุม.....	77
ส่วนที่ 6 เปรียบเทียบพฤติกรรมการควบคุมโรคและสมรรถนะปอดของ ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	78
5 บทสรุป.....	80
สรุปผลการวิจัย.....	82
อภิปรายผลการวิจัย.....	84
ข้อเสนอแนะ.....	90
บรรณานุกรม.....	92
ภาคผนวก.....	99
ประวัติผู้วิจัย.....	164

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการออกแบบการวิจัย.....	53
2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกลักษณะส่วนบุคคลทั่วไปของ ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง.....	67
3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับประวัติ การสูบบุหรี่หรือปัจจัยเสี่ยงของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง.....	70
4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับการเจ็บป่วย และการรักษาของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง.....	72
5 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการควบคุมโรคปอด อุดกั้นเรื้อรัง ระหว่างพฤติกรรมก่อนเริ่มทดลอง พฤติกรรมหลังเริ่มทดลอง 4 สัปดาห์ 8 สัปดาห์ และ 12 สัปดาห์ ของกลุ่มทดลอง.....	73
6 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการควบคุมโรค ปอดอุดกั้นเรื้อรัง ที่ช่วงเวลาต่างกันในกลุ่มทดลอง.....	74
7 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการควบคุมโรคปอดอุด กั้นเรื้อรัง ระหว่างพฤติกรรมก่อนเริ่มทดลอง พฤติกรรมหลังเริ่มทดลอง 4 สัปดาห์ 8 สัปดาห์ และ 12 สัปดาห์ ของกลุ่มควบคุม.....	75
8 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถนะปอดของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้น เรื้อรัง ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง.....	76
9 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถนะปอดของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้น เรื้อรัง ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มควบคุม.....	77
10 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการควบคุมโรคและ สมรรถนะปอดของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง หลังการทดลองระหว่างกลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุม.....	78

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	52
---	-------------------------------	----